

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 septembrie 2023

mun. Chișinău

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Țurcan Anatolie
Judecători - Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu

Examinând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul *Negru Veaceslav* în numele inculpatului *Iațco Mircea*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2022, în cauza penală de învinuire a lui

Iațco XXXXX,

Termenii de examinare:
prima instanță: 24.09.2020 - 25.02.2021;
instanța de apel: 24.03.2021 - 10.10.2022;
instanța de recurs: 23.06.2023 - 13.09.2023.

Asupra motivelor invocate în recurs, în baza materialelor din dosar, Completul de judecată,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 25 februarie 2021, *Iațco Mircea* a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (2) Cod penal și în baza acestei Legi, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală a fost condamnat la pedeapsă de 2 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 85 alin. (1) și (3) Cod penal, lui *Iațco Mircea* i s-a adăugat parțial la pedeapsa stabilită, partea neexecutată a pedepsei stabilite prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 18.12.2018, stabilindu-i definitiv pedeapsă de 3 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt că, **Iațco Mircea**, la 29.10.2019, în perioada cuprinsă între orele 20:00-23:00, acționând în scopul răpirii mijlocului de transport, prin pătrundere în spațiu îngrădit, fără scop de însușire, având intenția de a se deplasa prin XXXXX, a răpit automobilul de model "XXXXX, ce aparține cet. Manole Iurie, care era parcat în ograda domiciliului cet. XXXXX, care ulterior a fost depistat pe acostamentul părții carosabile din s. Morozeni, r. Orhei.

Astfel, acțiunile inculpatului *Iațco Mircea* au fost încadrate juridic în baza

art. 192¹ alin. (2) Cod penal, conform semnelor calificative – *”răpirea mijlocului de transport, fără scop de însușire, săvârșit prin pătrundere în spațiu îngrădit*

3. Nefiind de acord cu sentința, avocatul *Negru Veaceslav* în comun cu inculpatul *Iațco Mircea*, au declarat apel, prin care au solicitat, casarea acesteia, rejudecarea cauzei penale conform ordinii stabilite pentru prima instanță, numirea unei expertize medico-legale, în cazul determinării responsabilității și culpabilității inculpatului *Iațco Mircea* cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie aplicată o pedeapsa mai blândă.

3.1. În motivarea apelului declarat au indicat că, cu sentința instanței de fond nu sunt de acord, o consideră nefondata și neîntemeiată și pasibilă casării.

A indicat că, nici Organul de Urmărire Penală la acumularea probelor și nici instanța de fond la examinarea cauzei penale, din motive necunoscute, nu au luat în considerație faptul că *Iațco Mircea* suferă din copilărie de o boală psihică gravă, și anume: „Retardare mentală moderată cu sindrom psihopatic, compensat”, având grad de dizabilitate mediu pe termen nelimitat, acest fapt fiind pe deplin confirmat prin multitudinea actelor medicale deținute asupra sa.

La fel a invocat că, atât organul de Urmărire Penală cât și instanța de fond în mod obligatoriu urmau să verifice starea psihică în momentul comiterii infracțiunii și după comiterea acesteia.

Astfel, a menționat că, nu a fost verificat unul din semnele constitutive ale infracțiunii: subiectul infracțiunii, care prin prisma articolului 21 Cod penal, urma să fie o persoană fizică responsabilă.

S-a referit și asupra faptului că, instanța de fond nu a dat apreciere prevederilor art. 22, 23 și 23¹ Cod penal.

La fel, în ședința de judecată în instanța de apel din 04 iulie 2022, inculpatul *Iațco Mircea* a solicitat aplicarea actului de amnistie în privința sa, în baza Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2022, apelul declarat s-a respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a conchis că, instanța de fond a îndeplinit strict cerințele dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, nu a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce a condiționat ca instanța de apel să nu rețină o altă situație de fapt decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Astfel, a constatat instanța de apel că, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului *Iațco Mircea*, în baza art. 192¹ alin.(2) lit. c) Cod penal, după indici calificativi – *„răpirea mijlocului de transport, fără scop de însușire, săvârșită prin pătrundere în spațiu îngrădite”*.

Totodată, instanța de apel, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din

05.05.2021 a admis cererea avocatului *Negru Veaceslav*, privind numirea expertizei medico-legală psihiatrică în privința inculpatului Iațco Mircea.

Potrivit raportului de expertiza judiciară nr. 202135A0681 din 24.01.2022 inculpatul Iațco Mircea : *"La momentul comiterii infracțiunii imputate, inculpatul Iațco Mircea nu a suferit de careva maladie psihică cronică, prezenta: Retard mental moderat". Conform stării psihice sus-numitul avea capacitatea de a-și dea seama de acțiunile sale și le putea dirija, deci a acționat cu discernământ. Conform stării psihice actualmente cet. Iațco Mircea are capacitatea de a-și dea seama de acțiunile sale și le poate dirija, deci, este apt de a acționa cu discernământ. Conform stării psihice susnumitul poate fi supus pedepsei penate. În locurile de detenție i se recomandă evidența psihiatrului din penitenciar, la necesitate tratament sedativ, rezorbtiv, dehidratant. La momentul comiterii infracțiunii imputate conform stării psihice cet. Iațco Mircea nu cade sub incidența art. 23/1 Cod penal- responsabilitatea redusă"*.

La fel, instanța de apel a apreciat că, pedeapsa stabilită și individualizată de către instanța de fond, în raport cu prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal.

Prin urmare, instanța de apel, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul acestuia în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunilor incriminate, a considerat că, în coraport cu faptele comise, urmările prejudiciabile și personalitatea inculpatului, corijarea și reeducarea acesteia este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de **2 ani 6 luni**, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

La acest capitol, instanța de apel a reținut că, instanța de fond și-a argumentat soluția și a motivat hotărârea pronunțată, invocând motive clare din care considerent a ajuns la concluzia că, aplicarea unei pedepse mai blânde, nu va asigura atingerea scopului pedepsei stabilite inculpatului.

De asemenea, instanța de apel, referitor la cererea formulată de inculpat privind aplicarea amnistiei, a conchis că, aceasta urmează a fi respinsă, deoarece, anterior inculpatul Iațco Mircea a fost condamnat pentru săvârșirea unei infracțiuni prevăzute la art. 201¹ alin. (2) Cod penal, care este o infracțiune gravă și și-a ispășit real pedeapsa în locuri de detenție.

Prin urmare, a fost stabilit impedimentul prevăzut la art. 6 lit. d) al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 cu privire la amnistia în legătură cu aniversarea a 30-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

5. Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, avocatul *Negru Veaceslav* în numele inculpatului Iațco Mircea, invocând temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 13) Cod de procedură penală, a înaintat recurs, prin care a solicitat, casarea sentinței și a deciziei în latura pedepsei penale stabilite, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicat actul de amnistie, în baza Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 cu privire la amnistia în legătură cu aniversarea a 30-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și partea neexecutată a pedepsei, stabilită prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 18.12.2018, să fie executată conform art. 87 alin. (2) Cod penal.

5.1 În motivarea recursului, menționează că, nu este de acord cu hotărârile instanțelor de fond, pe care le consideră nefondate și pasibile casării.

Reieșind din faptul că, inculpatul și-a recunoscut vinovăția, fapta a fost săvârșită până la adoptarea Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 cu privire la amnistia în legătură cu aniversarea a 30-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, pedeapsa la infracțiunea care i-a fost imputată lui Iațco Mircea este mai blândă decât închisoarea pe un termen de 7 ani, nu se include în categoria infracțiunilor pentru care nu se aplică amnistia, solicită ca procesul penal în privința inculpatului să fie încetat.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în baza materialelor din dosar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide asupra inadmisibilității acestuia.

Primordial, instanța de recurs va face trimitere la prevederile Legii nr. 246 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (în vigoare - art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII din **01.09.2023**), prin care s-au operat modificări și la Codul de procedură penală.

În corespundere cu prevederile art. XI. alin. (3) din Legea nr. 246 din 31.07.2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, ținând cont de art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, prin care actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării, instanța de recurs va examina recursul înaintat de recurent în baza articolelor din Codul de procedură penală, supuse modificărilor conform Legii nr. 246 din 31.07.2023, cu excepția temeiului indicat în recurs (*art. 427 alin. (1) pct. 13) Cod de procedură penală*), or, cererea de recurs a fost înaintată Curții Supreme de Justiție la **26.12.2022**, până la intrarea în vigoare a modificărilor legii procesual penale vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, într-un complet format din 3 judecători și declară inadmisibil recursul dacă, acesta este vădit neîntemeiat.*

În baza art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute la art. 427 invocate în recurs.*

Astfel, instanța de recurs, la etapa admisibilității recursului, verifică dacă s-a aplicat corect legea penală și procesual penală, în coraport cu cauza dedusă judecății, încât faptele reținute prin hotărârea atacată să cuprindă respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului declarat se constată că, partea apărării invocă temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 13) Cod de procedură penală, solicitând ca inculpatului să-i fie aplicat actul de amnistie, în baza Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 cu privire la amnistia în legătură cu aniversarea a 30-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și partea neexecutată a pedepsei,

stabilită prin încheierea Judecătorei Orhei, sediul Central din 18.12.2018, să fie executată conform art. 87 alin. (2) Cod penal.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 13) Cod de procedură penală - hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când: *a intervenit o lege penală mai favorabilă condamnatului.*

În continuare, Colegiul penal, analizând decizia instanței de apel prin prisma erorilor de drept prevăzute de art.427 alin. (1), pct. 13) Cod de procedură penală, constată că, astfel de erori de drept nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat cu strictețe prevederile art. 107 Cod penal și prevederilor art. 6 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 cu privire la amnistia în legătură cu aniversarea a 30-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Potrivit art. 107 alin. (1) Codul penal, *amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.*

Conform art. 6 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021, prevederile art. 1–5 din prezenta Lege, nu se aplică persoanei bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru infracțiunea prevăzută la - art. 201¹ Cod penal, adică *”violența în familie”*

Potrivit Revendicării (f.d.32-33, Vol. I) și copiei sentinței Judecătoarei Orhei, sediul Central din 24 mai 2017, Iațco Mircea a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal – 2 ani închisoare. În baza art. 85 Cod penal, prin cumul parțial de sentințe, lui Iațco Mircea la pedeapsa aplicată prin prezenta sentință, s-a adăugat parțial pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Orhei din 10 mai 2016 în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Co penal și art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă definitivă de 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Prin urmare, instanța de recurs, punctează că, instanța de apel, just și întemeiat a constatat imposibilitatea admiterii cererii inculpatului privind aplicarea actului de amnistie în privința lui Iațco Mircea, or, acesta anterior a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal – 2 ani închisoare și astfel, conform art. 6 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021, amnistia în privința acestuia nu se aplică.

Referitor la solicitarea inculpatului privind executarea pedepsei stabilită prin încheierea Judecătorei Orhei, sediul Central din 18.12.2018, în baza art. 87 alin. (2) Cod penal, instanța de recurs conchide că, prima instanță, legal a constatat vinovăția inculpatului în baza art. 192¹ alin. (2) Cod penal și cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală a fost condamnat la pedeapsă de 2 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. La fel, în baza art. 85 alin. (1) și (3) Cod penal, lui *Iațco Mircea* i s-a adăugat parțial la pedeapsa stabilită, partea neexecutată a pedepsei stabilite prin încheierea Judecătorei Orhei, sediul Central din 18.12.2018, stabilindu-i definitiv pedeapsă de 3 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

De asemenea, instanța de recurs menționează că, principiul

contradictorialității în procesul penal este privită ca o valoare juridică, care face parte din garanțiile care asigură realizarea dreptului la un proces echitabil, drept consacrat în art. 6 CEDO.

Mai mult, principiul contradictorialității se află într-o strânsă legătură cu principiul egalității armelor, ca părți ale dreptului la un proces echitabil și implică dreptul fiecărei părți de a lua cunoștință cu toate actele cauzei, într-o procedură contradictorie care să nu o plaseze pe vreuna dintre părți într-o situație dezavantajoasă, în scopul păstrării justului echilibru între părți.

La fel, se conchide că temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale nu se identifică, și în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs ordinar le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România din 16.02.2010*, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În acest context și ținând cont de prevederile art. 432 alin. (2), pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar concluzionează că, temeiul de casare, prevăzut de art. 427 alin. (1), pct. 13) Cod de procedură penală, nu și-au găsit aplicabilitatea la caz, întrucât decizia atacată este legală, întemeiată și echitabilă, astfel că, recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2), pct. 4) Cod de procedură penală, Completul de judecată,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul *Negru Veaceslav* în numele inculpatului Iațco Mircea, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui **Iațco Mircea XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 13 septembrie 2023.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu